

SYLABUSDOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-20267
(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/6

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Etyka Komunikacji
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Filozofii
Kierunek studiów	Komunikacja międzykulturowa
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogolnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II/II
Rodzaj przedmiotu	podstawowy
Język wykładowy	Polski (angielski jako opcja)
Koordynator	Dr Adam Kubiak
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Adam Kubiak

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semest r (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
IV	30								3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza ogólna z zakresu nauk o kulturze;

Zalecana znajomość języka angielskiego na poziomie pozwalającym na lekturę tekstów w tym języku. (B2)

UWAGA: przedmiot jest częścią programu eksperymentalnego: *mikrosymulacje w dydaktyce akademickiej etyki*

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Celem zajęć jest wprowadzenie słuchaczy w zagadnienia związane z problematyką etyczną dotyczącą zagadnień komunikacji. Kurs odbywa się w formie zajęć mieszanych: wykładów, ćwiczeń i konwersatoriów analitycznych. W ramach tych zajęć słuchacze zapoznają się z głównymi postulatami aksjologicznymi związanymi z komunikacją, ich aplikacją w głównych nurtach aktualnej refleksji etycznej (etyka cnót, etyka formalna, utylitaryzm i pragmatyzm, konsekwencjonalizm) i problemami jakie te postulaty i ich aplikacje stwarzają w praktyce (np. kontrowersje wokół zasady prawdomówności, problemy związane z uprzedzeniami (bias), wpływ technologii na praktyki komunikacyjne etc.). Integralną częścią kursu są ćwiczenia wykonywane w ramach zajęć oraz poza nimi w formie zadań indywidualnych i grupowych.
----	--

...	
Cn	

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Umiejętność przedstawienia i analizy kluczowych zagadnień związanych z komunikacją w perspektywie etycznej: - podstawowa identyfikacja problemu/problemów moralnych w strukturyzowanych i niestrukturyzowanych komunikatach; - znajomość głównych stylów argumentacyjnych (użyteczny/pragmatyczny, deontologiczny, etyki cnót, etyki troski i dialogu)	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05
EK_02	Umiejętność krytycznej analizy problemów związanych z głównymi postulatami etycznej komunikacji: - umiejętność wyróżnienia różnych warstw etycznych komunikatu i ich identyfikacji/interpretacji; - umiejętność zastosowania w praktycznej analizie wiedzy dot. stylów argumentacyjnych; - umiejętność aplikacji i prezentacji etycznych postaw komunikacyjnych (mikrosymulacje)	K_W08, K_w09, K_w12, K_U04, K_U05, K_U06,
EK_3	Zdolność zastosowania krytycznej refleksji względem (także własnych) sposobów komunikacji, rytuałów i kanałów komunikacyjnych; zrozumienie dla problemów związanych z wiarygodnością komunikacyjną, analizą i kontekstualizacją opisów, krytyki i ocen wedle obszaru komunikacji i rodzaju zaangażowanych podmiotów (zadania zlecone)	K_U05, K_U06, K_U09, K_K01,
EK_4	Umiejętność krytycznej analizy indywidualnych, zbiorowych i instytucjonalnych reguł i zachowań komunikacyjnych umiejętność pracy i organizacji zadań w małym zespole, w krótkim przedziale czasu, skupionym na jednym zadaniu (zadania i mikrosymulacje);	K_K02, K_K03 K_U05, K_U06, K_U09, K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Wykład wprowadzający, Główne postulaty aksjologiczne względem komunikacji, ich zakres i konsekwencje
Główne aplikacje postulatów aksjologicznych: <ul style="list-style-type: none"> • etyka cnót i etyka formalna; • pragmatyzm, utilitaryzm, konsekwencjonalizm; • (dodatkowo: etyka troski i etyki dialogu)
Problemy związane z aksjologią komunikacji: <ul style="list-style-type: none"> • prawdomówność i skuteczność; * • wolność, sprawiedliwość, bezpieczeństwo; • uczciwość, troska, empatia i szacunek;
Zajęcia aktywne: dyskusja problemowa
Strategie społecznej i instytucjonalnej kontroli komunikacji: regulacja społeczna ('dobre wychowanie', rytuały komunikacyjne, kody kontrolne); Znaczenie uprzedzeń (bias), nastawień komunikacyjnych i kontekstu w analizie etycznej; *
Pułapki zasad i problem wewnętrznych sprzeczności postulatów aksjologicznych: wolność wypowiedzi, bezpieczne strefy, prywatność, etc.
Zajęcia aktywne, polityki, ekonomie, technologie komunikacyjne, ich znaczenie dla analiz aksjologicznych i etycznych;
Etyka komunikacji w <i>postprawdziwym</i> świecie

B.

C. **Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych**

Treści merytoryczne

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: **wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną**, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 - EK_04	AKTYWNA DYSKUSJA, WYKONANIE WSZYSTKICH ZADAŃ POMOCNICZYCH (CASE STUDIES)	W (M)

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykonanie wszystkich wyznaczonych zadań wraz z aktywnością na zajęciach jest podstawą zaliczenia przedmiotu.

Aktywne uczestnictwo w zajęciach: 50% (obejmuje udział w symulacjach)

- aktywność jest oceniana poprzez:

- branie udziału w dyskusjach (np. zgłaszanie problemów i wątpliwości)

- czynny udział w pracach grupowych w klasie

- uczestnictwo w mikrosymulacjach (przygotowanie scenariusza, opracowanie rekwizytów, prezentacja i analiza/dyskusja ex-post); uczestnictwo w mikrosymulacjach jest obowiązkowym warunkiem uzyskania zaliczenia; jeśli słuchacz z jakiejś przyczyny ('obiektywnej' bądź osobistej) nie może uczestniczyć w nich czynnie, brana jest pod uwagę praca przygotowawcza nad scenariuszem.

(uwaga: elementem oceny jest ocena wzajemna (peer-review)!)

Zadania: 50%

Zlecane zadania mają trojaki charakter:

- arkusze refleksyjne mikrosymulacji, część pierwsza (refleksyjna) nie jest oceniana, część druga (analityczna) jest oceniana wedle kryteriów:

- utrzymanie zwięzłości (limit znaków)

- zastosowanie w analizie wiedzy o stylach argumentacji (i konkretnej teorii etycznej jeśli ma zastosowanie)

- adekwatność względem materiału mikrosymulacji

- zadania analityczne i analizy przypadków oceniane są wedle tych samych kryteriów co część analityczna arkusza refleksyjnego

- ankiety oceny badające poziom postrzeganego zaangażowania, kompetencji i satysfakcji z

zadań mikrosymulacyjnych oceniane są metoda 'fail/pass' ('zaliczenie bez oceny') ankiety mają dwójaki charakter: są narzędziem pomocniczym samooceny słuchacza/słuchaczki i raportem pomocniczym w analizie programu.

Wszystkie oceny cząstkowe mogą ulegać przeciążeniu tzn. słuchacz może otrzymać za każde zadanie więcej punktów niż maksimum w przypadku wyróżniającego się wykonania. Punktacja nie jest normalizowana jest do 100%.*

System oceniania ma charakter ciągły i wypełnia kryteria egzaminacyjne. Tradycyjny egzamin czeka słuchaczy, którzy nie otrzymają pozytywnej oceny w tym systemie.

Skala ocen:

< 49 – niedostateczny

50-55 – dostateczny-

56-65 – dostateczny

66-70 – dostateczny+

71-78 – dobry -

79-85 – dobry

86-89 - dobry +

90-94 – bardzo dobry -

> 95 – bardzo dobry

*celem tego systemu jest normalizacja warunków i nierówności między słuchaczami związanych np. z kompetencjami społecznymi i kulturowymi, zapleczem społecznym czy indywidualnymi preferencjami i zdolnościami, bądź ograniczeniami. System silnie preferuje *praktykę* zastosowania wiedzy i umiejętności, odtwarzanie nabytej wiedzy nie jest priorytetem.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5 i wedle potrzeb
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	60

SUMA GODZIN	95
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Winkin Y., (2007), *Antropologia komunikacji. Od teorii do badań terenowych*, tł. A. Karpowicz, wst. W. Burszta, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa
- Woleński J., Hartman J., (2008) *Wiedza o etyce*, ParkEdukacja, Wyd. Szkolne PWN, Warszawa – Bielsko-Biała

Literatura uzupełniająca:

- (2004) *Rytualizacja w komunikacji społecznej i interkulturowej*, (red.) J. Mazur, Lublin
- (2006) *Język w urzędach i sądach*, (red.) M. T. Lizisowa, Kraków
- Anderson, Kenneth E., (1984) *Communication Ethics: The Non-Participant's Role*, „The South-ern Speech Communication Journal” 44 s. 219-228
- Arnett, Ronald C., (1990) *The Practical Philosophy of Communication Ethics and Free Speech as the Foundation for Speech Communication*, „Communication Quarterly” 38 s. 208-17.
- Błachowicz E., (2010) *Plotka w świetle teorii aktów mowy i zasad etyki komunikacji międzyludzkiej*, Rzeszów
- Bourdieu P., Wacquant L. (2001) *Neoliberal newspeak: notes on the new planetary vulgate*, tł. Macey D. and Wacquant L. "Radical Philosophy", 108, <https://www.radicalphilosophyarchive.com/commentary/newliberalspeak>
- Burszta W., (1998) *Antropologia kultury*, Zysk-Ska, Poznań
- Butler J., (2003) *Imitacja i nieposłuszeństwo płciowe*, tł. F. Majewska, „Przegląd filozoficzno-literacki” 1(3) s. 89-109
- Condon, John., (1981) *Values and Ethics in Communication Across Cultures: Some Notes on the North American Case*, „Communication” 6 s. 255-65.

- Douglas M. *Czystość i zmaza*, tł. M. Bucholc, wstęp: J. Tokarska-Bakir, Warszawa 2007
- Geertz Cl., (2003) *Zastane światło, antropologiczne refleksje na tematy filozoficzne*, tł. i wstęp Z. Pucek, Kraków
- Goc N, (2007), '*Monstrous Mother*' and the Media, [w:] *Monsters And The Monstrous: Myths and Metaphors of Enduring Evil*, (red.) N. Scott, Amsterdam-New York, s. 149-167; online: <https://eprints.utas.edu.au/8453/>
- Goffman E., (2007) *Pietno. Rozważania o zranionej tożsamości*, tł. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, wstęp: J. Tokarska-Bakir, Gdańsk
- Grudzińska I., (2004) *Podejrzane pochodzenie jako kategoria kultury polskiej* (w:) *Inna, Inny, Inne. O inności w kulturze*, (red:) M. Janion, Cl. Snochowska-Gonzales, K. Szczuka, Warszawa
- Gryffin E., (2003) *Postawy komunikacji społecznej*, Gdańsk
- Habrajska Gr. (2018) *Etyka w komunikacji*, Primum Verbum (e-book, pdf)*
- Jędrzejko E., Kita M. , (2002) *Słowa grzeczne i serdeczne, czyli o języku życzliwym na co dzień i od święta*, Warszawa.
- Kita M., (2005) *Językowe rytuały grzecznościowe*, Katowice
- Marcjanik M., (2007) *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa
- Mirzoeff N., (2006) *Invisible empire: Visual culture, embodied spectacle, and Abu Ghraib*, "Radical History Review" s. 95-21
- Morreale S.P., Spitzberg B.H., Barge J.K., (2000) *Komunikacja między ludźmi. Motywacja, wiedza i umiejętności*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
- Mukherjea, A, (2011), *My Vampire Boyfriend: Postfeminism, "Perfect" Masculinity, and the Contemporary Appeal of Paranormal Romance* [w:] *Studies in Popular Culture*, 33.2 (red.) Rhonda V. Wilcox, Popular Culture Association in The South (bmw) <https://www.jstor.org/stable/23416381> (free access)
- Tazbir J., (1996) *Wojna na pomniki*, „Polityka” nr 29/1996
- Zizek S., (2001) *Przekleństwo fantazji*, tł A. Chmielewski Wrocław

Uwaga: kurs obejmuje materiały online wskazane przez prowadzącego oraz swobodnie dobierane przez uczestników.

Materiały pomocnicze są aktualizowane na bieżąco.